

Hungarikum lett

Máriapócs Nemzeti Kegyhely és a pócsi búcsúk

Hungarikum lett Máriapócs Nemzeti Kegyhely és a máriapócsi búcsúk – jelentette be a Hungarikum Bizottság keddi ülése utáni sajtótájékoztatón Budapesten az agrárminiszter. Nagy István szerint a Hungarikumok Gyűjteménye olyan elemekkel gyarapodott, amelyekre a magyarság mindig büszke lehet. Máriapócs a leglátogatottabb kegyhelye az országnak, évente több mint félmillióan keresik föl, II. János Pál pápa is meglátogatta. A Magyar Püspöki Kar 2005-ben Máriapócsot nemzeti szentéllyé nyilvánította – tette hozzá.

Magyarország híres, egyben leglátogatottabb kegyhelye Máriapócs, a Kárpát-medencei görögkatolikus lelki központja. Évente mintegy öt-hatszázezer zarándok és turista keresi fel a könnyező Istenszülő képéről európai hírűvé vált templomot, nemcsak Magyarországról, hanem határainkon túlról is. 1696. november 4-én a máriapócsi kicsiny görögkatolikus fatemplomban az abban az évben festett Istenszülő-ikon könnyezni kezdett. A csodálatos esemény híre eljutott a bécsi udvarba is, ahol I. Lipót császár elrendelte, hogy a képet szállítsák a császári városba, amelyet 1697 nyarán a Stephansdomban helyeztek el. Másolata Máriapócson 1715-ben és 1905-ben is könnyezett. A csodás helyre zarándoklók növekvő száma miatt a fatemplom már nem tudta befogadni a híveket, új templomra volt szükség, mely 1731 és 1756 között épült kora barokk stílusban, és Szent Mihály tiszteletére szentelték fel. Két díszes, öblös sisakkal ellátott tornya 1856-ban készült el. A templom külsejét 1893–96-ban, illetve 1991-ben újították fel. Az ikonosztácion 1785–88 között épült. Történelmének egyik kiemelkedő pillanata volt, amikor II. János Pál pápa magyarországi látogatása során, 1991-ben bizánci

szertartású Szent Liturgiát végzett magyar nyelven a kegykép előtt. 2005-ben Keresztes Szilárd püspök kezdeményezésére szentszéki jóváhagyással a Magyar Katolikus Püspöki Kar a helyet nemzeti szentéllyé nyilvánította.

Kegyhelyünk és búcsúink a Hungarikum Bizottság 2020. október 15-ei döntése értelmében a Magyar Értéktárba kerültek. A javaslatot Papp Bertalan, Máriapócs polgármestere és Kiss András megyei közgyűlési képviselő terjesztette a bizottság elé. Mint mondták, Máriapócs fontos szerepet tölt be a Kárpát-medencei magyar görögkatolikus történelmi emlékeinek ápolásában, megőrzésében és gyarapításában, hűen azokhoz a tradíciókhoz, melyek a Magyar Görögkatolikus Egyházban már évszázadok óta léteznek.

Kérésüket azzal is indokolták, hogy a magyarországi görögkatolikus ikonikus színtere, s egyben Közép-Európa leglátogatottabb görögkatolikus zarándokhelye, és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyik leglátogatottabb turisztikai centruma a Máriapócs Nemzeti Kegyhely, ahová évente több százezer zarándok látogat el, nemcsak az országhatáron belülről, hanem határon kívülről is. A máriapócsi bazilika pedig kiemelt jelentőségű nemzeti kincs.

A Nemzeti Értéktárba való felvétel után közölték azt is, hogy kérvényezni fogják a kegyhely és a búcsúk hungarikummá nyilvánítását is, amit püspökeink és több megyei és országgyűlési képviselő is támogatott. Ez a fáradozás érett most be.

MI A HUNGARIKUM?

A hungarikum a magyarság csúcsteljesítményét jelölő gyűjtőfogalom, amely olyan megkülönböztetésre, kiemelésre méltó értéket jelez, amely a magyarságra jellemző tulajdonság, egységiség, különlegesség és minőség.

A kétezres évek elején többirányú összefogás eredményeként szerveződő, a magyarság értékeit összegezni, rendszerezni kívánó mozgalom indult útjára. Széles körű társadalmi és szakmai egyeztetések eredményeként született meg végül a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény, amelyet az Országgyűlés 2012. április 2-án fogadott el egyhangú döntéssel. Célja, hogy megfelelő jogi keretet adjon a magyarság egésze számára fontos értékek azonosításához, dokumentálásához, hozzájárulva ezzel az összegyűjtött értékek szélesebb körben való megismertetéséhez.

A hungarikumtörvény, mely 2012. július 1-jén lépett hatályba, az alábbiak szerint határozza meg a hungarikum fogalmát:

„Hungarikum: gyűjtőfogalom, amely egységes osztályozási, besorolási és nyilvántartási rendszerben olyan megkülönböztetésre, kiemelésre méltó értéket jelöl, amely a magyarságra jellemző tulajdonságával, egységisével, különlegességével és minőségével a magyarság csúcsteljesítménye.”

HOGYAN VÁLHAT VALAMI HUNGARIKUMMÁ?

A hungarikummá nyilvánítás alulról építkező, többlépcsős folyamat, melyet bárki kezdeményezhet a megfelelő formanyomtatvány benyújtásával.

Ennek első lépcsőfoka az adott érték települési vagy tájegységi (azaz közös települési) értéktárba, külhoni települési vagy tájegységi értéktárba, avagy ágazati értéktárba való felvételének és nemzeti értéké nyilvánításának kérelme. Ha olyan nemzeti értékről van szó, amely

konkrét településhez nem köthető, az adott nemzeti érték gondozója vagy fenntartója a tárgy szerinti minisztérium által működtetett ágazati értéktárba nyújthatja be a javaslatát.

Amennyiben a települési/tájegységi értéktárba már felvett nemzeti érték megyei jelentőségű, azt a megyei értéktárba kell felterjeszteni, külhoni települési/tájegységi értéktárba már felvett nemzeti értéket pedig a külhoni nemzeti értéktárba.

A második lépcsőfok a megyei értéktárba vagy külhoni nemzeti értéktárba, vagy az ágazati értéktárba már felvett nemzeti érték Magyar Értéktárba való felvételének, azaz kiemelkedő nemzeti értéké nyilvánításának kérelme, mely a megfelelő javaslati adatlap Hungarikum Bizottsághoz való benyújtásával történik.

A hungarikummá nyilvánítás utolsó lépcsőfoka a Magyar Értéktárba már felvett kiemelkedő nemzeti érték felvételének kérelme a Hungarikum Gyűjtőanyag Bizottsághoz való benyújtani.

Máriapócs számára talán egy kis jóvátételt jelent ez az elismerés az elűzött szerzetesekért és a kommunizmus éveiben zajló egyházüldözésért – mondta Papp Bertalan, Máriapócs polgármestere. – Hálás vagyok, hogy a görögkatolikus egyház és a kormány politikai is támogatták ezt a törekvést, az ő közreműködésük nélkül nem való-

színű volt volna meg ez az elismerés. Eddig is nagy volt a felelősségünk, hogy az Istenszülőhöz látogató zarándokokat méltó módon fogadjuk a városban, és ez a felelősség sosem lesz kisebb. Igyekszünk mindent megtenni a nemzeti kegyhely és a város kitűnő kapcsolatáért. A település a görögkatolikusoknak, a Szűzanyának köszönheti létét, fejlődését. Épül az autópálya-bekötőút, a vízhálózat, a kábeltévé-hálózat és még sorolhatnám – és ez mind az évi több százezer zarándoknak köszönhető. Nagyon sok máriapócsi lakos a közeli ipari parkokban dolgozik, gyakorlatilag aludni járnak haza, mégis óriási büszkeséggel tölti el őket, ha otthonukról van szó a tévében, vagy hogy olyan helyen laknak, melyet a magyarság büszkeségei között tartanak számon – mondta a településvezető.

Hálás vagyok ezért a döntésért, mely elismerte Máriapócs rendkívüli jelentőségét. Fontos azonban, hogy szem előtt tartjuk: az egyház ettől nem lesz sem több, sem kevesebb, hiszen nem a földi elismeréseket gyűjtjük – mondta Fülöp metropolita. – Ez a döntés azt jelenti, hogy Máriapócs nemcsak a görögkatolikusoké, hanem az egész magyarságé. Máriapócs nem csak azért különleges, mert egy apró, jelentéktelennek tűnő szabolcsi településen az Úristen 325 évvel ezelőtt csodát tett. A hely az embereket is megváltoztatta, mi is bekapcsolódtunk a csodába, mely azóta is tart. Először a görögkatolikusok, majd az egész nemzet, s most már a Kárpát-medence és Európa jelentős kegyhelye lett.

A főpásztor kiemelte: miközben Máriapócs nemzeti érték, megbékél itt román, szlovák ukrán és magyar, és minden nemzet, aki az Istenszülő oltalmát keresi. Ez Máriapócs igazi csodája.

